



Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 98

číslo: 37

16. září 2018

Cena: 8 Kč

Kurz varhaníků a zpěváků naší církve

Jubilejní XXV. ročník v Olomouci

Na jaře r. 1994 jsem byl požádán ústřední radou církve o uspořádání vzdělávacího hudebního kurzu. Nebyl bych věřil, že z prvního pokusu v Brně v r. 1994 vzejde taková tradice letních setkávání, která jsou vždy naplněna radostí z daru hudby v podobě hry na varhany, zpěvu i ze společných modliteb, výletů, navazování přátelství bez ohledu na generační příslušnost. Přicházejí začátečníci i pokročilí. Každý den je naplněn tvůrčími aktivitami a orámován ranní chválou i večerním zamyšlením, při kterých se u varhan střídají v doprovodu účastníci kurzu. A vše vždy spěje k vytvoření koncertního programu.



Letošní jubilejní ročník se konal opět v Olomouci. Rád bych připomněl, že od r. 2002 do r. 2014 se kurzů pravidelně jako spirituál účastnil pro nás nezapomenutelný br. emeritní patriarcha Josef Špak, který vždy vydatně posílil jako vynikající zpěvák tenorovou skupinu. Z uvedeného vyplývá, že jsem prožil 7 a půl měsíců svého života mezi hudbymilovnými lidmi, kterých za těch dlouhých 25 let bylo několik desítek. Momentálně nemáme spirituála, a tak veškerá tíha je na mé osobě: organizační i dramaturgická příprava, práce u var-

han se začínajícími (v posledních letech díky za pomoc Lukáši Rýdlovi), nácvik sborového zpěvu, bohoslužby, pobožnosti a konečně i příprava společného jídla (opět děkuji všem, kdo mi pomáhají).

Jaký byl letošní ročník? Nejlépe to charakterizují slova Karla Mlnaříka z Kolína: „Každý varhanický kurz je jiný, ale každý je krásný.“

Už v červenci se ozvala redakce ČT z Brna, že by rádi mezi nás přijeli a natočili reportáž. Nabídl jediný termín, a to sobotu 11. 8., což se nám zdálo příliš ukvapené. Ale byli jsme přemluveni, i když druhý den



našeho setkání je tradičně věnován poznávacímu výletu. Tak v sobotu 11. 8. jsme s pracovníky televize posnídali, pak začala vlastní reportáž – záznam z ranní pobožnosti, rozhovory. Natáčení exteriéru i interiéru olomouckého Husova sboru.

Následoval výlet do Šternberka, kde jsme si prohlédli náš sbor a pak i velkolepý bývalý klášterní chrám Zvěstování P. Marie, v němž nás provázeli místní regenschori, a tak jsme se dostali i k velmi krásnému

Dokončení na str. 2

Chtěla jsem noviny víc otevřít světu

Rozhovor s šéfredaktorkou Katolického týdeníku Kateřinou Koubovou

Kateřina Koubová se jako novinářka řadu let věnovala ekonomickému a zahraničnímu zpravodajství. Čtyři roky působila jako česká zpravodajka v Bruselu. Ještě před tím vystudovala mezinárodní obchod na VŠE v Praze a své profesní zkušenosti získávala i v oblasti agenturní žurnalistiky. Šéfredaktorkou Katolického týdeníku je letos třetím rokem. V krátkém rozhovoru Kateřina Koubová mluví o tom, jak důležitá je pro týdeník velká síť spolupracovníků a čím především je jí blízké katolické periodikum.

Ve vašem týdeníku se věnujete diecéznímu, domácímu i zahraničnímu zpravodajství, máte rozmanitou publicistiku. Odpovídá tomu, co děláte a chcete dělat, rozsah

vaší redakce a týmu spolupracovníků?

V podstatě jsme nízkorozpočtový projekt a řekla bych, že za velkou částí naší práce je nadšení. Jsou

zde kolegové orientovaní na různé obory, takže vědí, na koho se obrátit, a máme velkou síť odborníků, kteří nás mají rádi nebo jsou ochotní s námi spolupracovat. Redakce je taková velká centrála, která vysílá prosby o články a snaží se držet krok s aktuálním děním. Scházíme se s teology i externími spolupracovníky, abychom reagovali na to, co se děje, a přinášeli do společnosti nové podněty a argumenty k debatám. Je pro nás důležité se zorientovat ve světě a vědět, kdo s námi bude chtít spolupracovat, a hlavně, kdo umí psát. Je to taková neustálá organizační práce.

Jak velký je váš redakční okruh i s příspěvateli?

Redakce je de facto malá. Redaktorů, kteří pracují na stálý úvazek, máme kolem desítky. S externími dopisovateli, což jsou kolegové z regionů a autoři, kteří píší na publicistické stránky, je to dejme tomu patnáct až dvacet lidí. A když děláme společný večírek, tak se nás dohromady dokáže sejít klidně až třicet. Řekla bych, že to je taková vnitřní redakce. Ale pak máme ještě hodně dalších spolupracovníků. Jde o okruh stálých příspěvatelů a to už je určitě padesátka.

Dokončení na str. 3

Konference na HTF: Děti a fenomén smrti

Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy a organizace Child Theology Network pořádají 2. - 3. října 2018 mezinárodní konferenci na téma Děti a fenomén smrti.

V postmoderní společnosti existují dvě základní perspektivy vnímání smrti člověka. Téma smrti je na jedné straně tabuizováno; žije se, jako by reálná smrt neexistovala a člověku nehrozilo žádné nebezpečí. Tento antropologický fenomén souvisí se základní otázkou, která se nevyslovuje: Co znamená konečnost konkrétního jednotlivce a jakým způsobem a kdy se o ní má hovořit?

Na straně druhé je téma smrti stálou součástí médií, dětských her, pohádek, dokonce i dětského oblečení (symbol lebky). Žije se, jakoby smrt byla normální a všudypřítomná.

Na pomezí těchto dvou světů člověk spokojeně žije, dokud se ho smrt osobně netýká. V tomto okamžiku tyto dva světy – „jakoby smrt neexistovala“ – „jakoby smrt byla všudypřítomná“ – na sebe narazí. Každé dítě je dříve či později se smrtí konfrontováno osobně (smrt domácího zvířete nebo někoho blízkého). Jsou však i děti, které jsou se smrtí konfrontovány přímo, protože trpí vážnou nemocí nebo umírají.

Téma není výsadou jednoho vědního oboru, dotýká se všech. Odborníci z teologie, filosofie, pedagogiky, psychologie i lékařství jsou zváni, aby téma společně diskutovali a hledali podněty pro rozhovory s dětmi

ve věku 4 - 13 let, aby otevřeli tuto významnou odbornou diskusi i význam rozhovorů s dětmi pro obecné vzdělávání, vedení dětí ve víře i obyčejné bytí s dětmi.

Předmětem příspěvků konference jsou tyto okruhy:

- Jak se v jednotlivých zemích přistupuje k tematice smrti, tj. s jakou „normalitou“ je dítě od útlého věku seznamováno...

- Jak se tato problematika odráží ve všeobecném a/nebo náboženském vzdělávání dětí v předškolních a školních zařízeních? Jaké závěry z toho plynou pro rozhovory a vzdělávání dětí?

- Jak se jednotlivé obory dívají na problematiku rozhovorů s dětmi o smrti nebo na vztah problematiky smrti a dětí?

- Existují dětské knížky, filmy nebo jiné podněty, které je možné použít pro cílený rozhovor s dítětem o smrti v obecném, náboženském nebo teologickém smyslu (např. smrt Ježíše Krista a její vztah k naší smrti, život po životě)? Kdy se dá s těmito rozhovory začít?

- Konkrétní empirická šetření a nebo praxe (psychologů, speciálních pedagogů, lékařů) a z nich plynoucí podněty pro rozhovory.

Zdroj: webové stránky HTF UK

Navštívili jsme redakci Katolického týdeníku

Šéfredaktorka Katolického týdeníku Kateřina Koubová pozvala zástupce časopisu Český zápas na neformální návštěvu. Setkání se konalo koncem srpna v pražské Krči, kde má redakce KT své nové zázemí.

Klára Břeňová a Jan Zítka z Českého zápasu měli možnost s Kateřinou Koubovou mluvit o aktuálních tématech publikovaných v obou periodikách, o tom, jak Katolický týdeník spolupracuje s externími autory nebo o současném křesťanském zpravodajství. Popovídali si také s publicistou a editorem Janem Paulasem a navštívili pracoviště grafiků.



Editor KT Jan Paulas, Klára Břeňová a Jan Zítka (ČZ), šéfredaktorka KT K. Koubová. Foto: Jana Podhorská

Kurz varhaníků a zpěváků naší církve

Pokračování ze str. 1

nástroji, který rozezvučel Jakub Kubis a my na přání televize jsme měli něco zazpívat. Doslova na koleně jsme dávali dohromady song L. Svobody „Zná Hospodin dnů upřímných“ plánovaný až na závěrečný koncert. Výlet pokračoval prohlídkou místního hradu, pak i hradu Sovinec, v závěru dne jsme zavítali do Litovle. Jak ve Šternberku, tak i v Litovli jsme se setkali s husitskou pohostinností a s krásným přijetím jak ses. farářky Běhalové, tak i br. faráře Haltofa. Při nedělní bohoslužbě v Olomouci, kterou kurzisté slavili s místní obcí, zazpívali Ebenovu Truvěrkou mši. A večer se sešli u stolu při tradiční biblické večeři.

Pracovní týden (již s 20 účastníky) byl doslova nabitý od rána do pozdního večera. Ranní chvály, snídaně,

nácvik varhanní hry individuálně i ve skupinkách (Husův sbor v Olomouci i v Hodolanech, evangelický sbor, dominikánský kostel, k dispozici pro nácvik byly i dvoje klavěry). Odpoledne bylo věnováno nácviku zpěvu za vedení Zdeňky Dulajové, Jakuba Kubise, Kateřiny Michlové a Zdeňka Kovalčíka. Následovala Kalousova večerní pobožnost s výkladem vybraných Ježíšových podobenství.

Ve středu 15. 8. jsme zpívali v dominikánském kostele při večerní sváteční bohoslužbě mši J. M. Haydna: Missa brevis (ta byla zpívána i při pátečním koncertě) jako výraz našich diků za propůjčení varhan k nácviku. Ve čtvrtek odpoledne jsme podnikli exkurzi k světoznámým Englerovým varhanám u sv. Mořice, na něž si někteří z odvážných účastníků mohli i zahrát.

Páteční koncert v olomouckém Husově sboru přinesl posluchačům velmi bohatý, vpravdě originální program varhanních i sborových skladeb, včetně křesťanských songů L. Svobody, sólových písní, v týdnu vytvořených komorních skupin, skladby pro flétnu a varhany i varhany a klavír v dokonalém provedení manželů Michlových z Karviné. V programu zazněla i vlastní kompozice Magnificat Jakuba Mlnařika pro soprán (Zora Mlnařiková) s doprovodem varhan. Koncertní program obohatila jako host svým zpěvem Jitka Křivánková. Posluchači odměnili účastníky dlouhotrvajícím potleskem, a tak jako výraz diků zazněl v podání sboru účastníků kurzu chorál „Ježíši, klenote“ z r. 1561. Po koncertě jsme setrvali společně až do půlnoci – tuto část tradičně nazýváme všeobecné veselí, při kterém jsme si promítali fotografie z předchozích ročníků našich setkání. V sobotu jsme kurz ukončili songovou bohoslužbou. Je třeba poděkovat za pohostinství NO ČČSH v Olomouci a především jejímu faráři, br. Jaroslavu Křivánkovi, který vydatně pomáhal při zajištění všeho potřebného.

Slova diků vysíláme také diecézním radám v Praze, Plzni, Hradci Králové a v Brně, které finančními prostředky podpořily naše setkání. A závěr? Ukazuje se, že pořádání kurzu varhaníků a zpěváků je stále smysluplné a jedinečné. O tom svědčí i účast řady desítek hudebníků z různých míst za uplynulých 25 let. Kurz přispívá k rozvoji dovedností ve hře na varhany i ve zpěvu, vzdělává v poznání liturgie, svátostných i nepsátostných obřadů, umožňuje seznámení s bohatstvím písní našeho Zpěvníku, pro začátečníky je vynikající motivací pro jejich další hudební aktivity. Kurz dává prostor pro výměnu zkušeností i notovin, starší a zkušenější jsou rádci mladším, méně zkušeným. Kurz je určen pro všechny generace, má misijní dopad. Mnohokrát se přihlásili lidé doslova „z ulice“ se zájmem o hudbu. Poznali při setkáních základy naší víry, později přijali křest a stali se

aktivními členy církve, pravidelně slouží v doprovodu bohoslužeb i obřadů církve. Mnozí duchovní si stěžují, že jim nemá kdo hrát při bohoslužbách. Přál bych si, aby následovali příkladu těch, kteří neváhají oslovit v místě hudebně nadané jedince; necht' jim dají příležitost k tomu, aby si zkusili hru na varhany, a necht' je vyšlou i na náš letní kurz. Stojí to za to. Za uplynulá léta jsem poznal, že základy se dějí. Říká se, že s jidlem roste chuť. Ale těch 25 let nám ukázalo, že s první zkušeností v kruhu radostném a bratrském – mezi účastníky kurzu – roste opravdu také touha rozvíjet vlastní hudební dovednosti, s nimiž přichází i ochota sloužit v našich náboženských obcích.

**Zdeněk Kovalčík,
vedoucí kurzu
a celocírkevní kantor**

Foto: Jiří Koflák

21. srpen 1968

20. 8. 1968 jsem byla na prázdninách u kamarádky na dědině u Znojma. Ráno 21.8. nás vzbudil její otec: „Konečně přijeli!“ Ani jsem se nerozloučila, dopnula sukni a běžela na svůj první stop. Už druhý den nás na znojmském gymnáziu zaškolovali. Ruštinu jsem milovala a jako jedna z mála jsem uměla napsat velké tiskací ruské D. A tak jsem vyfasovala štětku a můj kamarád, syn předsedy MNV, kýbl s vápnem. Popsali jsme snad půl Znojma nápisy IDITĚ DOMOJ! A pak jsme stáli na náměstí pod sochou popsaného sovětského rudoarmějce. A po Vídeňské ulici jel tank s vojáky se samopaly mířícími na všechny a na všechno. Viděli sochu, viděli taky nás dva od vápna. Dodnes si na tom místě připomenu, jak šikmooký voják hleděl na nás a na sochu, na nás a na sochu. A dodnes si pamatuji, jak mi hlavou bleskla Zoja Kosmoděmjanská z Mladé gardy: Zastřelí nás? Komu to dnes něco řekne? Možná to zní až úsměvně. Věřte mi, tenkrát to bylo jinak. Mířili, míjeli, objeli pomník a my si s Pavlem K. sedli na chodník a úlevná sprostá slova z nás lítala. No a pak přišla studia teologie. A ty nápisy později přetírané byly stejně čitelné ještě léta. A mně začínaly zkušenosti s StB. Už je to padesát let!

Jana Šilerová

Z kazatelského plánu

17. neděle po svatém Duchu

Pozvedám své oči k horám: Odkud mi přijde pomoc? Pomoc mi přichází od Hospodina, on učinil nebesa i zemi. (Žalm 121,1-2)

První čtení: Izajáš 50,4-9a

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

1. Abychom v myšlení, slovech i skutcích dobrem a pokojem sloužili, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom naše schopnosti a dovednosti pro věc evangelia nasadili, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, skrze tajemství kříže vykupuješ a proměňuješ naše životy. Pomoz nám držet se evangelia, nést náš kříž a následovat Spasitele! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Jakubův 3,1-12

Evangelium: Marek 8,27-38

Verše k obětování: Žalm 28,6-7

Verš k požehnání: Galatským 6,14

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, dárce míru a pokoje, ve svátosti večeře Páně nás usmírňuješ se sebou i s našimi bližními. Dej, ať všichni, kdo okusili tvých svatých darů, seberou odvahu odpouštět jedni druhým! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 36, 37, 95, 110, 111, 118, 188

Nad Písmem

Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe Mk 8,27-38

Tuto Ježíšovu výzvu vykládali již mnozí teologové. A mě napadá, zda je vůbec zdravé zapřít sebe sama. Většinou se můžeme setkat s názorem, že zapřením „sebe sama“ se míní postoj, kdy dokážeme odložit své vlastní zájmy a místo toho, abychom se starali jen o sebe, staráme se o druhé. Jen je tu jisté nebezpečí, že se sebe zřekneme až příliš a zapomeneme, že máme svého bližního milovat STEJNOU láskou, jakou milujeme sebe sama. Takový postoj k životu pak může končit naprostým vyčerpáním, vyhořením a depresí.

Další část výzvy, která mluví o kříži a následování, nás většinou vede k myšlence, že tím křížem je náš vlastní život, se kterým máme v pokoře a hlavně v důvěře jít cestou Kristova učedníka, tedy kráčet po cestě víry, ať se v našem životě děje cokoli, dobrého či zlého.

Takové symbolické chápání Ježíšových slov není vůbec špatné. Ale myslím, že klidně můžeme jít v našich myšlenkách mnohem dále. Ježíšova výzva zaznívá po jeho učení, že „Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát.“ Následující věta „a mluvil o tom otevřeně“, nám dává tušit, že se Ježíš neomezil jen na předcházející slova, ale že jim zřejmě velmi podrobně vysvětloval smysl své životní cesty. Jeho slova musela v posluchačích vyvolat velké udivení, snad i pohoršení, neboť si ho Petr vzal stranou a káral ho. Ježíš však Petra utnul slovy: „Jdi mi z cesty, satane!“ a následně vyzval své posluchače k tomu, aby, pokud ho chtějí následovat, zapřeli sebe sa-

ma, vzali svůj kříž a následovali ho. Domnívám se, že výzvu o zapření a následování Ježíš mínil doslova. Chce-li být mým opravdovým učedníkem, vezmi svůj kříž a následuj mě na smrt. Nechej se se mnou ukřížovat.

Když se i přesto pokusíme tuto výzvu splnit, zřekneme se svého života, sebe sama a veškerou svou silou se budeme snažit naplnit Kristova slova o následování, stanou se z nás fanatici. Ale myslím, že Ježíšovým cílem není z nás udělat fanaticy. Vždyť to bychom pak museli podobně chápat i další výzvu: svádí-li tě tvá ruka ke hříchu, utni ji. Vede-li tě ke hříchu oko, vyloupi jej. Věřím, že se v křesťanských dějinách našli lidé, kteří se tímto způsobem chtěli stát opravdovými učedníky. I dnes je mnoho křesťanů, kteří se (i když ne tak radikálně) s odhodláním a vážnou tváří snaží plnit všechny Ježíšovy požadavky a vůbec si nechtějí připustit, že to v podstatě není možné. Nelze být dokonalým učedníkem. To potvrzuje i fakt, že ani takový učedník, jakým byl Petr, nebyl dokonalý. Vždyť ho Ježíš označil za sluhu satanova.

A to nás vede k tomu, že si můžeme zcela otevřeně přiznat, že prostě nejsme schopni se zřici sebe sama, svého života, svých zálib. I když se

budeme snažit sebevíc. V tomto pozemském světě vždycky budeme vystaveni působení toho Zlého. Nikdy z nás nebudou dokonalí učedníci. A je to špatné, takové doznání? Ne, není. Ježíš po nás chce, abychom se opravdově, bez příkras podívali na syrovou realitu našeho vlastního života. Abychom si nepřestovali zbytečně náboženské sebevědomí, které vede jen k pýše a k fanatickému aktivismu. Ale abychom si s pokorou přiznali, že jsme slabí a nedokonalí.

Co tedy s tím? Máme hodit za hlavu naše snahy být dobrými křesťany? Naprosto ne. Víme, že svými dobrými skutky si nesbíráme body pro účast v Božím království. Nezískáváme Boží milost díky naší dobrově. Ale sami jsme poznali Boží dobrotu k nám a přijali jsme ji do svého života. Přijali jsme to, že Bůh nás má rád, aniž bychom si to nějak zasloužili. A když jsme poznali tuto Boží lásku, která nemá absolutně žádné hranice a tisíckrát převyšuje naši lidskou lásku, chceme této lásce být blíž. Chceme na ni taky odpovědět láskou a dobrotou, i když víme, že se Boží lásce nevyrovnáme. Proto se snažíme konat dobro. Pak pouze Bůh sám nás dokáže připravit jak pro nebeské království, tak pro opravdové učednictví. A to je dobrá zpráva. **Lenka Selčanová**

Pozvání na večeři

Kdo přidá se se svou samotou k samotám našim nebude sám Na kříži sám jsem byl

samotu plaším do pekel nebe otvírám U velikého stolu my sami budeme spolu Chleba a víno přichystám

Václav Žďárský: Houpačka. Louč 2004

Z úcty a lásky k tobě, můj Stvořiteli, se klaním před Kristovým křížem a jeho obětí. A s pokorou odevzdávám svůj život se všemi svými nedokonalostmi a slabostmi do tvé láskyplné náruče. Jen ty sám, Pane, mě dokážeš přetvářet v dobrého učedníka. Naplňuj mě Duchem svým. Nechci být prázdný chrám. Amen.

Chtěla jsem noviny víc otevřít světu

Dokončení ze str. 1

Máte mnoho žurnalistických zkušeností. Čím vás zhruba před třemi roky oslovila možnost pracovat v Katolickém týdeníku a vést tyto noviny?

Protože jsem opustila hlavní deník, kde mi přestali vyhovovat poměry a majitel, začala jsem se poohlížet po práci tam, kde to bude mít pro mě smysl. Měla jsem pocit, že všechna média dostávají nějakou příchut'. A tak jsem si řekla, že půjdu do té příchutě, která je „moje“. A zároveň v tu dobu se objevil inzerát na místo šéfredaktora týdeníku, takže to bylo jednoduché.

Jak byste konkrétně nazvala příchut', která je vám blízká?

Katolická. V tu chvíli jsem musela se svou barvou, se svým vyznáním ven. Odkrýt se. Což je pro novináře nepříjemné. Také jsem si myslela, že se třeba kvůli tomu vůči mně vymezí různí moji přátelé, protože do té doby jsem pracovala dost neutrálně a nedávala najevo žádné postoje. Ale tady se zcela odhalíte a to vás pro novinářskou práci svým způsobem handicapuje.

Zároveň jsem Katolický týdeník četla a měla jsem ho ráda, viděla jsem jeho užitek. Víím, že je to komunitní médium, které se obrací k lidem určitého vyznání a snaží se

jim rozšiřovat obzory a přinášet aktuality z jejich světa, což je stále novinářská práce. Neustoupila jsem z ní a odhalila jsem své vyznání, které zvláště v České republice zůstává na soukromém území a to pro mě tehdy bylo vnitřně těžké.

Katolický týdeník je církevní periodikum. S jakými představami a cíli jste do redakce tehdy přicházela?

Některé moje představy byly legrační. Třeba jsem si myslela, že se tady lidé denně modlí. Zčásti je to tak, míváme některé bohoslužby spolu, ale je to všechno na bázi dobrovolnosti. Není tady nic z donucení. A co se týká cílů, tak jsem vidě-



Šéfredaktorka Katolického týdeníku K. Koubová

la, že týdeník se vyvíjí dobrým směrem a že rozhodně může jít ještě dál.

Znala jsem zahraniční katolická periodika a věděla jsem, že vstupují do stejných teritorií jako ostatní média, ale navíc přinášejí onu radostnou zvěst. Prostě zakončení těch zpráv nemají tak chmurné a beznadějné a snaží se všimnout i jiných věcí, než jen čísel a zisku a kdejakých lumpáren. Snaží se podporovat, podněcovat, pozitivně orientovat, přinášet příběhy z dobré praxe, které vás mohou na cestě životem vzpružit nebo vám dodat odvalu něco změnit.

Především to jste sem chtěla přinést?

Ano. A ještě jsem chtěla ty noviny víc otevřít světu, protože jsem viděla, kde se inspirovat. (jz)

Malé výročí významné knihovny

Je tomu rok, kdy byla znovu obnovena a zpřístupněna původní knihovna bohoslovecké koleje Dr. F. Kováře, založená již před více než 90 léty. Řada zasutých vzpomínek, vázících se k jejímu vzniku a prvním desítkám let existence zachovala se v paměti mého otce prof. Josefa Píchy, který byl jejím prvním knihovníkem.

Z pestrého vějíře vyprávění tatínkova i ze vzpomínek vlastního mládí bych se rád sdílel se čtenáři o některé z nich.

Vznik této knihovny klademe do roku 1926, kdy se podařilo F. Kovářovi, tehdy řediteli bohoslovecké koleje ČČS(H), uskutečnit představu o vybudování studijního zdroje a zázemí pro hlubší vzdělávání bohoslovců.

V roce 1927 byl otec povolán do Prahy, aby vyučoval jako lektor církevního zpěvu a hudby duchovní na

mi slídiči proskribované spisy svědčící o kultuře a víře národa odsouzeného nacismem k vyhynutí, ukázalo se prosté, trefným jidiš výrazem, chutzpe. Při konstrukci budovy ponechal architekt v mezistěnných prostorech pro vzduchotechniku a zvukovou izolaci. A tak jednoho tichého podvečera byly prostory otevřeny, knihy do nich uloženy, stěny zazděny, omítnuty a ošetřeny patinou. Katalogy, tehdy ručně psané jen vlastní rukou, otec patřičně upravil. I nebylo více knih závadných

co více, on zná, jaké byly jeho tvůrčí zdroje lidových pošumavských tradic, které zaznívají v jeho duchovní tvorbě. On totiž objevil, že tyto zdroje nepocházejí pouze z české a německé tradice, ale on jako odborník tam také nalézá prvky tuto tradici znečišťující, pramenící z rasy židovské, v oněch místech kdysi žijící. Ostře pak tatínkovi vyčetl a poradil mu, až bude opět inspirován múzou lidové tvorby hudební, nechť se s ním nejprve poradí, jak své skladby zdokonalit.

Poté si opět podrobně prohlédl sbírky, jako by něco hledal. V závěru se pak zdvořile rozloučil a odešel. Co bylo uloženo ve stěnách, bohudíky neobjevil a judaika přečkala v úkrytu celou dobu válečnou. Když mi po dlouhé době otec tento příběh vyprávěl, vybavila se mi bezděčně postava z anglické pohádkové komedie „Chitty, chitty, bang bang“, zosobnění zlého chytače dětí v království Vulgárie. Veselohra to ale v živé skutečnosti nebyla.

Pobýval jsem jako chlapec v oné knihovně často za války i v rané době poválečné. Ze zasklených regálů dýchaly spisy obsahu sice dosud pro mne nedosti srozumitelného, ale vyzářující nejen vznešenost, ale i moudrou laskavost.

Ke konci války se knihovna stávala jedinečným společenským útočištěm nemnoha bohoslovců, kteří dosud nebyli totálně nasazeni, jakož i diskusním útlukem a shromaždištěm, naplněným aktivitami, které otec s nadšením podporoval a svou radou mezi ně přispíval. Z mlžných vzpomínek se mi vybavují osobnosti tehdejších bohoslovců, pozdějších farářů, kteří v posledním roce válečném knihovnu navštěvovali a měli porozumění rozprávět se střapatým klukem, knihovnou se často potulujícím, Fučka, Kozlera a Mikuleckého. Nesmím též zapomenout na častého hosta, Dr. O. Peškovou-Kounovskou, první ženu – farářku.

Historie knihovny v rané době poválečné je neméně poutavá. Může být hrda na to, že přispěla částí své kolekce judaistik na konsolidaci sbírek pražské knihovny Židovského

v očích nezvaných vetřelců...

Říšské správní orgány nebyly ovšem naivní. Získaly zkušeného agenta. Vzdělaný to odborník, jenž vystudoval teologii a filosofii v Římě a Toulouse, ovládající téměř deset jazyků, s fenomenální pamětí, působící kdysi v Národním museu a vyučující i na pražské německé universitě. Ihned po obsazení zbytku republiky nabídl své služby nacistické Sicherheitsdienst. Byl ustanoven jako důvěrný kurátor nad činností církve a jejich pomocných organizací. A pátral zároveň po dokumentech židovské kultury a kultu.

Jednoho dne se nový nacistický církevní kurátor objevil v bohoslovecké koleji, představil se říšskou němčinou jako Georg Arwed Smichowski a ohlásil svou inspekci knihovny. Zde si Jiří Arvéd prohlédl sbírky, katalogy a inventární záznamy a poté zasedl k rozhovoru s otcem, již dokonale česťinou. Aby zdůraznil svou nadřazenost, sdělil, že je obeznámen s hudební tvorbou pana profesora, ba



Knihovna Dr. Františka Kováře

tehdejší Husově čs. evangelické fakultě bohoslovecké. Po jeho příchodu jej záhy získal Dr. F. Kovář k souběžnému výkonu funkce knihovníka v rámci denní knihovni aktivity. Na počátku let 40. obsahoval knihovní fond kolem 3300 svazků knižních, nepočítaje v to sbírku hudebnin, volná periodika, mimoknižní judaistiku a prameny listinné archivního charakteru.

Nastalo temné období historie, čas protektorátu. Pro úřady říšské i protektorátní zůstávala církevní činnost zpravidla na okraji jejich ideologické pozornosti. Výjimkou byla ovšem legislativa týkající se represivního postihu spoluobčanů židovských, jejich kultu, kultury a etnické existence. Tak vyšlo vládní nařízení o odstranění všech knih a dalších dokumentů židovského původu z knihoven veřejných, správních a účelových a jejich soustředování do budoucího nacistického muzea „vyhynulé kultury“. Řešení, jak uchovat před nacistický-

Co je důležité, je očím neviditelné. I ve filmu

Nad dánským snímkem Tisňové volání

O severské thrillery a detektivky není v několika posledních letech nouze. Čím si získaly tak velkou pozornost našich nakladatelství? Jistě svou literární kvalitou, ale velkým impulsem se stal úspěch, který měla také u českých čtenářů knižní série Stiega Larssona Milénium. A tak se tvorba současných severských autorů hojně dostává na náš knižní trh a pozadu nechťejí zůstat ani filmoví distributori. Dánský snímek Gustava Möllera Tisňové volání byl jistě i pro znalce současných thrillerů překvapením. Do značné míry vybočuje. Nechybí mu pochopitelně napětí i pozoruhodný hrdina, který při rozkrývání zločinu překračuje svoje profesní hranice. Nabízí ale ještě mnohem víc a jistě stojí za to věnovat mu trochu pozornosti také na stránkách křesťanského týdeníku.

Celovečerní debut mladého režiséra Gustava Möllera, který je zároveň spoluautorem scénáře, je filmem o ceně lidského života, o vině a svědomí a o hledání pravdy. Zaujal publikum na karlovarském festivalu a získal Cenu diváků na filmovém festivalu Sundance v americkém Utahu. V českých kinech se promítá od poloviny července.

Nízkorozpočtový snímek byl natočen na poměrně malém prostoru (dvě místnosti a jedna chodba call centra tisňové linky) a stojí hlavně na výkonu pětačtyřicetiletého herce Jakoba Cedergrena v roli policisty Asgera Holma. Holm má teď problémy, byl postaven mimo službu a pracuje právě na tisňové lince jako operátor. Během nočního provozu přijme hovor, ve kterém ho prosí o pomoc unesená žena. Mluví v náznamech. A my se díváme na operátorův obličej, jeho výraz a gesta, posloucháme, jak se snaží ženu zachránit a odhalit zločin. Veškeré úlohy informací se skládají do obrazu toho, co se odehrává na druhé straně, v autě únosce nebo v domě oběti. Skutečné drama je předmětem naší představivosti a nejsilnější momenty filmu jsou paradoxně ty, které divák vůbec nemá před očima. Vidíme telefonujícího operátora a jako při poslechu dobré rozhlasové inscenace zapojujeme svou imaginaci, svou fantazii.

Asger Holm chce unesenou ženu zachránit za každou cenu a dopouští se jedné zásadní profesní chyby za druhou. Přesto, nebo možná právě proto, je divákovi sympatický. Slova zní a sdělují nám příběhy, které bychom nečekali, odhalují pozoruhodné souvislosti. A přestože jsme přišli do kina na film v dánštině s českými titulky, silně nás upoutají i samotné hlasy operátora a volajících. Hlas najednou sděluje víc než záběr kamery a postupně dokonce víc než slova samotná. To podstatné je ještě dál...

Möllerův film je opravdu filmem o hledání pravdy. Hledáme pravdu hluboko pod povrchem a ona potichu a pomalu začne vyvěrat ven. A čím dál víc si klademe otázku, či hlas tady vlastně volá o pomoc.

(jz)

Tisňové volání, režie Gustav Möller, Dánsko 2018, česká premiéra 12. 7. 2018

musea, poničených i vyrabovaných během nacistické okupace. Stalo se tak díky spolupráci a přátelství otce s Dr. O. Munelesem, jeho někdejší učitelem hebrejštiny a v době poválečné téměř posledním přeživším českým hebraistou světové reputace. Představte si však, že krátce po „vítezném Únoru“ se knihovně otevřel nový bohatý zdroj vzácných českých středověkých judaistik. Dnes neuvěřitelné, že noví inženýři pokrokové

kultury docílili bezděčně něčeho neočekávaného. Ve svém budovatelském nadšení mýtili z knihoven všechny spisy reakční, zpátečnické i takové, kterým nerozuměli; posílali je tedy na recyklaci do Sběrných surovin. Vyrábět z papírenské drti tisíce brožur i sebrané spisy politických klasiků nové doby. Hydraulický lis tehdy obsluhoval dobrodružný mládenec jménem Bohumil

Dokončení na str. 4

